

UNIVERSITETET
I OSLO

Hvem «eier» kritikken?

Åndsverkloven § 2, første ledd

- Den som skaper et åndsverk, har opphavsrett til verket, og betegnes som opphaver

Åndsverkloven § 2, annet ledd

- Med åndsverk forstås i denne loven litterære eller kunstneriske verk av enhver art, som er uttrykk for original og individuell skapende åndsinnsett, slik som
 - a. tekster av alle slag, blant annet av skjønnlitterær og faglitterær art
 - b. (...)

§ 3: Opphavsrettens innhold

- Opphavsretten gir enerett til å råde over åndsverket ved å
 - a. fremstille varig eller midlertidig eksemplar av åndsverket, uavhengig av på hvilken måte og i hvilken form dette skjer
 - b. gjøre verket tilgjengelig for allmennheten

§ 5: *Rett til navngivelse og vern mot krenkende bruk (ideelle rettigheter)*

- Ved fremstilling av eksemplar av åndsverk og når verket gjøres tilgjengelig for allmennheten, har opphaveren krav på å bli navngitt slik som god skikk tilsier såfremt navngivelse er praktisk mulig.

§ 5: *Rett til navngivelse og vern mot krenkende bruk (ideelle rettigheter)*

- Ved fremstilling av eksemplar av åndsverk og når verket gjøres tilgjengelig for allmennheten, har opphaveren krav på å bli navngitt slik som god skikk tilsier såfremt navngivelse er praktisk mulig.
- Et verk må ikke endres eller gjøres tilgjengelig for allmennheten på en måte eller i en sammenheng som er krenkende for opphaverens eller verkets anseelse eller egenart.

§ 5: *Rett til navngivelse og vern mot krenkende bruk (ideelle rettigheter)*

- Ved fremstilling av eksemplar av åndsverk og når verket gjøres tilgjengelig for allmennheten, har opphaveren krav på å bli navngitt slik som god skikk tilsier såfremt navngivelse er praktisk mulig.
- Et verk må ikke endres eller gjøres tilgjengelig for allmennheten på en måte eller i en sammenheng som er krenkende for opphaverens eller verkets anseelse eller egenart.
- Opphaveren kan ikke fraskrive seg retten etter første og andre ledd, med mindre det gjelder en bruk av verket som er avgrenset etter art og omfang.

§ 67. *Alminnelige bestemmelser om overdragelse*

- Opphaveren kan med den begrensning som følger av § 5 helt eller delvis overdra sin rett til å råde over åndsverket.

Avtaler: Overdragelse vs lisens

- Overdragelse: Man gir fra seg noe, og sitter igjen med mindre eller ingen ting.

Avtaler: Overdragelse vs lisens

- Overdragelse: Man gir fra seg noe, og sitter igjen med mindre eller ingen ting.
- Lisens: Man gir noen tillatelse til å utnytte et åndsverk, f.eks. å fremstille eksemplarer (trykke det)

UNIVERSITETET
I OSLO

Lisens: Eksklusiv vs ikke-eksklusiv

- Eksklusiv: Man gir noen en enerett

Olav Torvund

2. UTGAVE

Opphavsrett

for begynnere

UNIVERSITETSFORLAGET

Fra avtalen: 7. Bruk av produktet

- Oppdragsgiver får gjennom denne avtalen rett til å gjøre kritikken tilgjengelig i sin(e) publikasjon(er). **Frem til første publisering, men ikke mer enn fire måneder fra levering etter pkt. 5, har oppdragsgiver eksklusiv rett.**
- Endringer i kritikken, herunder ved oversettelse, skal avtales særskilt med kritikeren.
- Etter første gangs publisering, og fra og med ____ (tidspunkt) etter levering har kritikeren rett til å gi utgivelsesrett til andre.
- Oppdragsgiver kan ikke overdra sin rett til å råde over kritikken uten særskilt samtykke fra kritikeren.

Lisens: Eksklusiv vs ikke-eksklusiv

- Eksklusiv: Man gir noen en enerett
- Ikke-eksklusiv: Mange kan få den samme tillatelsen
 - Microsoft Power Point

§ 67. *Alminnelige bestemmelser om overdragelse*

- Opphaveren kan med den begrensning som følger av § 5 helt eller delvis overdra sin rett til å råde over åndsverket.
- Ved overdragelse av opphavsrett skal opphaveren ikke anses for å ha overdratt en mer omfattende rett enn det avtalen klart gir uttrykk for.

UNIVERSITETET
I OSLO

... ikke anses for å ha overdratt en mer omfattende rett **enn det avtalen klart gir uttrykk for.**

Spesialitetsprinsippet

- Avtaler om overdragelse av opphavsrett, inkludert lisenser, tolkes restriktivt i opphavers favør

UNIVERSITETET
I OSLO

Hva slags rett har f.eks. avisen fått?

- Det er ingen formkrav
- Publisering i en eller flere kanaler?

LB-2004-33030 Kokkin-saken

- Fra slutten av 1990-tallet.
- Kritikker fra og med 1992.
- På slutten av 1990-tallet begynte mange papirpublikasjoner, inkl. DN, med nettpublisering.
- Det var en ny publiseringsform som var ukjent da kritikkene ble skrevet og opprinnelig publisert
- «Det ble ikke opprettet noen skriftlig avtale mellom partene om oppdraget.»
- I dag kan ingen hevde at de bare har samtykket til publisering på papir, ikke på nett

Fra avtalen: 7. Bruk av produktet

- Oppdragsgiver får gjennom denne avtalen rett til å gjøre kritikken tilgjengelig i sin(e) publikasjon(er). Frem til første publisering, men ikke mer enn fire måneder fra levering etter pkt. 5, har oppdragsgiver eksklusiv rett.
- (...)

Fra avtalen: 7. Bruk av produktet

- Oppdragsgiver får gjennom denne avtalen **rett til å gjøre kritikken tilgjengelig i sin(e) publikasjon(er)**. Frem til første publisering, men ikke mer enn fire måneder fra levering etter pkt. 5, har oppdragsgiver eksklusiv rett.
- (...)

UNIVERSITETET
I OSLO

Hvem inngår man avtale med?

Aftenposten

A-magasinet

UNIVERSITETET
I OSLO

This is Schibsted

AFTONBLADET

Aftenposten

Bergens Tidende

SvD

tv.nu

VEKTKLUBB

Vestnytt

Askøyværingen

Strilen

E24

Bygdanytt.

PodMe

Omni

vinguiden.

Stavanger Aftenblad

MAT
KANALEN

UNIVERSITETET
I OSLO

Gårdagens nyheter

Aftenposten

Sendes
11. mars
2022
Gründet 1869
100 000 nummer
100000

- En viktig motvekt til sterktnenende menn

KULTUR

Moden, klok og morsom debutant

KULTUR

Sterk roman om 16-åringen som blir skutt av sin egen far

KULTUR

Skapt for å bli NRKs nye gullgutt

KULTUR

Først kom hyllesten, så kritikken. Krim-forfatteren er på alles lepper.

KULTUR

Jon Fosse nominert til Bookerprisen

KULTUR

Hyller Oslos avløp og kumløkk i bokdebut

KULTUR

To nye bøker viser hvordan en stat som Russland gir Europa en uventet mulighet til å fornye demokratiet

KULTUR

Debutboken ble TV-serie. Nå er hun tilbake med en smart og guffen hevn-thriller.

KULTUR

Åvl § 68. Endringer og videreoverdragelse

- Overdragelse av opphavsrett gir ikke rett til å endre verket med mindre annet er avtalt.
- (...)

Fra avtalen: 7. Bruk av produktet

- Oppdragsgiver får gjennom denne avtalen rett til å gjøre kritikken tilgjengelig i sin(e) publikasjon(er). Frem til første publisering, men ikke mer enn fire måneder fra levering etter pkt. 5, har oppdragsgiver eksklusiv rett.
- **Endringer i kritikken, herunder ved oversettelse, skal avtales særskilt med kritikeren.**
- Etter første gangs publisering, og fra og med ____ (tidspunkt) etter levering har kritikeren rett til å gi utgivelsesrett til andre.
- Oppdragsgiver kan ikke overdra sin rett til å råde over kritikken uten særskilt samtykke fra kritikeren.

Åvl § 68. Endringer og videreoverdragelse

- Overdragelse av opphavsrett gir ikke rett til å endre verket med mindre annet er avtalt.
- **Retten kan heller ikke overdras videre uten samtykke** med mindre den går inn i en forretning eller forretningsavdeling og overdras sammen med denne. Overdrageren har fortsatt ansvaret for at avtalen med opphaveren blir oppfylt

UNIVERSITETET
I OSLO

This is Schibsted

AFTONBLADET

Aftenposten

Bergens Tidende

SvD

tv.nu

Vestnytt

Askøyværingen

Strilen

E24

Bygdanytt.

Omni

vinguiden.

Stavanger Aftenblad

Fra avtalen: 7. Bruk av produktet

- Oppdragsgiver får gjennom denne avtalen rett til å gjøre kritikken tilgjengelig i sin(e) publikasjon(er). Frem til første publisering, men ikke mer enn fire måneder fra levering etter pkt. 5, har oppdragsgiver eksklusiv rett.
- Endringer i kritikken, herunder ved oversettelse, skal avtales særskilt med kritikeren.
- Etter første gangs publisering, og fra og med ____ (tidspunkt) etter levering har kritikeren rett til å gi utgivelsesrett til andre.
- **Oppdragsgiver kan ikke overdra sin rett til å råde over kritikken uten særskilt samtykke fra kritikeren.**

Åvl § 68. Endringer og videreoverdragelse

- Overdragelse av opphavsrett gir ikke rett til å endre verket med mindre annet er avtalt.
- Retten kan heller ikke overdras videre uten samtykke **med mindre den går inn i en forretning eller forretningsavdeling og overdras sammen med denne.** Overdrageren har fortsatt ansvaret for at avtalen med opphaveren blir oppfylt

 Universitetsforlaget

[Bøker](#)

[Tidsskrift](#)

[Om forlaget](#)

[Forfatter](#)

[English](#)

[Logg inn](#)

Søk

UNIVERSITETET
I OSLO

This is Schibsted

AFTONBLADET

Aftenposten

Bergens Tidende

SvD

tv.nu

VEKTKLUBB

Vestnytt

Askøyværingen

Strilen

E24

Bygdanytt.

PodMe

Omni

vinguiden.

Stavanger Aftenblad

MAT
KANALEN

UNIVERSITETET
I OSLO

Takk for oppmerksomheten

Olav Torvund

blogg.torvund.net

olav@torvund.net

 [@olavtorvund](https://twitter.com/olavtorvund)